

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/37682/2025
www.lausuntopalvelu.fi

Ehdotukset valtioneuvoston asetukseksi yleisistä kielitutkinnoista annetun asetuksen muuttamisesta ja valtioneuvoston asetukseksi suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa annetun asetuksen muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yleisistä kielitutkinnoista annettua valtioneuvoston asetusta (1163/2004, jäljempänä kielitutkintoasetus) sekä suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa annettua valtioneuvoston asetusta (481/2003, jäljempänä kielitaitoasetus). Kielitutkintoasetukseen lisättäisiin säännös viittomakielen osakokeista, päivitetäisiin arvioijien kelpoisuutta koskevia säännöksiä sekä yleisten kielitutkintojen tutkintotoimikunnan tehtäviä koskevia säännöksiä. Kielitaitoasetukseen tehtäisiin kielellisiä ja teknisiä päivityksiä säännökseen, joka koskee kielitaidon osoittamista kielitutkinnoilla.

Ehdotetut asetusmuutokset liittyvät yleisten kielitutkintojen ja valtionhallinnon kielitutkintojen uudistamiseen, jota koskevat lakimuutokset eduskunta on hyväksynyt 4.11.2025 (EV 103/2025 vp). Kielitutkintojen uudistamisen taustalla on pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman (s. 75 ja 77) kirjaus, jonka mukaan molempien kotimaisten kielten kielitutkintojen tarjontaa ja laatua parannetaan työvoiman kielitaidon turvaamiseksi. Lisäksi tarkoituksena on mahdollistaa kielitutkintojen skaalautuminen suorittajamäärien kasvuun, jonka ennakoidaan aiheutuvan siitä, että hallitusohjelman muiden kirjausten toteuttamisen myötä kielitaitoa tulee jatkossa osoittaa uusia käyttötarkoituksia varten.

Tässä vaiheessa ehdotetaan ainoastaan kielitutkintojärjestelmää koskevia muutoksia. Koulusivistyskielen määritelmän tarkentaminen edellyttää opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan laajempaa erillistä valmistelua.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry:n lausunto

AMKE tarkastelee esitystä ammatillisen koulutuksen järjestäjien näkökulmasta.

AMKE kannattaa ehdotuksia yleisten kielitutkintojen arvioijien kelpoisuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja kielitutkintoasetusten täydentämisestä viittomakielen osakokeilla.

Arvioijien kelpoisuusvaatimukseksi muutettaisiin korkeakoulututkinto ja kokemus tutkintokielen opetuksesta tai arvioinnista, jolloin asetuksesta poistettaisiin yliopiston tai ammattikorkeakoulun asianomaisen kielen opettajalta vaadittu kelpoisuus. Koska yleisten kielitutkintojen osakokeet eivät tällä hetkellä sovellu viittomakieliin, asetuksen 5 §:ään lisättäisiin myös uusi 2 momentti viittomakielen tutkinnon osakokeista.

AMKE kannatta kielitutkintojen yhtenäistämistä siten, että valtionhallinnon kielitutkinnot lakkautetaan. Tällöin ainoana virallisena kielitutkintojärjestelmänä toimisivat yleiset kielitutkinnot.

AMKE näkee, että ehdotetut hallinnolliset muutokset ovat perusteltuja. Esimerkiksi tutkintotoimikunnan ja Opetushallituksen työnjaon uudelleenmäärittely on välttämätöntä tutkintojen suoritusmäärien kasvaessa. Muutosten toimeenpanossa on kiinnitettävä erityistä huomioita digitalisointiin.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Peter Pahlman
asiantuntija

Lisätiedot: asiantuntija Peter Pahlman, 040 015 1324, peter.pahlman@amke.fi